

гр. В.Търново, ул."Никола Габровски" № 25 А, тел. 062/622336

**ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА
ДЕЙНОСТТА**
изготвен по реда на чл.40, ал.2 от ЗЮЛНЦ
за 2022 година

Велико Търново
2023

I. Общо представяне

„Национална асоциация за развъждане на млечни овце в България” е сдружение с нестопанска цел и се определя като организация за осъществяване на дейност в обществена полза. Регистрирано е във Великотърновския Окръжен Съд по фирмено дело № 56/2007 година, с Решение № 290 от 24.01.2007 година. Вписано в Регистъра за юридическите лица с нестопанска цел – рег. 5, том 1, стр. 22, партида 3.

Орган за управление на сдружението е Управителният съвет, в състав от 9 души, с мандат 3 години и Председател Симеон Генов Караколев.

Седалището на сдружението се намира в град Велико Търново, ул. „Никола Габровски” № 25 А

Основните цели на сдружението са:

1. Да представлява обединения интерес на своите членове пред държавните органи и институции, както и пред международни и други сродни организации в страната и чужбина.
2. Да отстоява интересите на членовете си, свързани с развиване на селекцията и репродукцията в областта на животновъдството и да разработва програми за развитие на дейността на членовете си.
3. Повишаване на генетичния потенциал на овцете от породата синтетична популация българска млечна и гарантиране на чистотата на породата.
4. Да популяризира постиженията и възможностите на овцете от породата синтетична популация българска млечна и млечното овцевъдство в страната и чужбина.
5. Развитие на млечното овцевъдство, подобряване качеството на продукцията, защита и контрол на произхода и автентичността на породата.

Предмет на дейност на асоциацията са:

1. Селекция и репродукция в областта на овцевъдството.
2. Създаване и поддържане на развъдна книга на породата синтетична популация българска млечна.
3. Разработване и прилагане на селекционна програма с цел повишаване на генетичния потенциал на овцете от породата.
4. Изготвяне и организиране изпълнението на индивидуални и групови случни планове съобразно селекционната програма.
5. Разработване на национални, регионални и индивидуални инвестиционни проекти в областта на животновъдството.
6. Разработване на становища по проекти на закони и други нормативни актове, които имат отношение към развитието на животновъдството.
7. Организиране на обучение за повишаване на квалификацията на своите членове.
8. Организиране на регионални изложби, срещи, симпозиуми, семинари и други мероприятия за постигане целите на асоциацията.

Средствата за постигане на поставените цели са:

1. Осъществяване сътрудничество с държавните органи, общините, крупните инвеститори в областта на животновъдството и неправителствените организации.

2. Стимулиране на конструктивен диалог с българските държавни институции, които имат отношение към формиране на законовата уредба и стратегия за развитието на животновъдството.
3. Създаване на условия и предпоставки за устойчиво развитие на животновъдството и управление на генетичните ресурси.
4. Популяризиране дейността на сдружението и резултатите от нея.

Сдружението може да извършва допълнителна стопанска дейност, само ако е свързана с основната му дейност, като приходите следва да се използват за постигане на целите на сдружението.

II. Информация за осъществяваните дейности и изразходваните за тях средства

През 2022 година личният състав на сдружението е съставен от 28 служители, в това число влизат 18 зооинженери, някои от които са ветеринарни лекари и други експерти и специалисти, разпределени в 21 области. 24 от служителите са в трудово правоотношение, а 4 са на граждански договори. Зооинженерите и ветеринарните лекари извършват селекционните мероприятия и водят развъдните книги, като по този начин са обхванати всички области от страната.

Основните източници на финансиране на сдружението са селекционните услуги, членският внос и субсидиите от Държавен фонд Земеделие.

Разходите, които са направени от сдружението през 2022 година основно са свързани с подпомагане на основната дейност, за административната дейност, за закупуване на животни за разплод, за подобряване работната среда и качеството на труд на служителите, за подготовка за участие в изложение, за провеждане на обучения на служители и членове, за разработване на електронна информационна система, в помощ работата на зооинженерите, за дейности по Европейски програми и други.

Към 01.01.2022 г. Национална асоциация за развъждане на млечните овце в България е извършвала развъдна дейност с 105960 броя овце – 102300 женски и 3660 бр. мъжки. Породно разпределена тази бройка обхваща – 88207 бр. овце от СПБМ, 15932 бр. от породата Асаф и 2318 бр. от породата Аваси. Фермите с контролираните от СНЦ “НАРМОБ“ животни са ситуйрани в областите - Благоевград, Бургас, В.Търново, Габрово, Кърджали, Кюстендил, Ловеч, Пазарджик, Плевен, Пловдив, Разград, Русе, Силистра, Сливен, Смолян, София, Стара Загора, Търговище, Хасково, Шумен и Ямбол.

За отчетният период 01.01.2022 – 31.12.2022г. от регистъра на НАРМОБ поради отпадане и прекратяване на развъдната дейност, са отписани общо 9187 броя животни. По този начин към 31.12.2022 г. в родословните книги на НАРМОБ за породите СПБМ, Асаф, Аваси фигурират общо 96773 броя животни. През отчетния период са оставени 21000 ремонтни животни, които са вписани в родословната книга на СНЦ НАРМОБ.

В родословните книги на НАРМОБ за породите СПБМ, Асаф и Аваси, животните са разделени в раздели – Главен и Допълнителен, които към 31.12.2022г. са разпределени, както следва:

1. Животни в Главен раздел на развъдната книга:
 - 1.1. Порода СПБМ – 81067 броя;

- 1.2. Порода Асаф - 14991 броя;
- 1.3. Порода Аваси – 1688 броя;
2. Животни в Допълнителен раздел:
 - 2.1. Порода СПБМ – 7140 броя;
 - 2.2. Порода Асаф – 4016 броя;
 - 2.3. Порода – Аваси – 630 броя.

III.Развъдна дейност

За отчетният период 01.01.2022 – 31.12.2022г. съгласно разписаните дейности в развъдните програми на контролираните породи, НАРМОБ осъществи контрол на продуктивните качества на 105961 бр. животни.

1. Идентификация и регистрация на животните.

Идентификацията при овцете се извършва чрез татуиране на индивидуални и майчини номера, както и с ветеринарни марки.

- Майчин номер

На всички агнета се поставят майчини номера на лявото ухо. Под този номер се водят всички данни за животното до поставянето на индивидуалния номер.

- Индивидуален номер

В началото на месец април, когато се отбиват агнетата, те се татуират с индивидуален номер на дясното ухо. Всички данни за агнетата след отбиването се водят по индивидуалните им номера.

Всички приплоди които се оставят за разплод имат регистриран произход – майка и баща, и дата на раждане.

2. Контрол на биологичните, стопански и продуктивни признаци, обект на селекцията.

Контролът на биологичните, стопанските и продуктивните признаци през отчетния период се извърши съгласно развъдните програми на породите СПБМ, АСАФ, Аваси. Контрол на плодовитостта беше осъществен на 83561 бр. овце майки, като данните за ражданията бяха отразени надлежно в първичната документация на фермите. Агнетата определени да бъдат оставени за разплод бяха маркирани според инструкциите за работа и претеглени при отбиване им. Данните от първичните документи са въведени и обработени в Информационната система на НАРМОБ.

За периода 1.01.2022 – 31.12.2022г. е отчетена плодовитост за породите:

- Асаф – 180%,
- Аваси – 120%,
- СПБМ – 160%.

Бонитировка – Бонитировката при овцете е комплексна оценка по конституция, екстериор, количествени и качествени признаци на животното. Данните от нея се записват чрез бонитировъчен ключ на бонитировъчни ведомости. На индивидуална бонитировка подлежат:

- Кочлета за разплод на 1,5 г. възраст;

- Женски шилета за разплод на 1,5 г. възраст;
- Кочове за разплод;
- Овце майки на 2,5 г. възраст /само в Елитните стада/.

През отчетният период беше направена съгласно правилата дефинирани в развъдните програми на трите породи, бонитировка на 37673 бр. животни - 36062 женски, и на 1611 броя мъжки овце. Данните от първичните документи са въведени и обработени в Информационната система на НАРМОБ.

Млечност – Млечността е най-важният показател, по който се прави селекцията при овцете от Синтетична популация българска млечна, АСАФ и Аваси. Контролира се индивидуалното количество надоено мляко през дойния период на всички овце включени в нуклеусовите и елитни стада, както и на овцете на първа и втора лактация в контролираната част на популацията.

През отчетният период беше направена съгласно правилата дефинирани в развъдните програми на трите породи, контрол на млечната продуктивност на 34551 броя животни. Данните от първичните документи са въведени и обработени в Информационната система на НАРМОБ.

За периода 1.01.2022г- 21.12.2022г е отчетена средна млечност за доен период 120 дни по породи:

- Асаф – 264,5 л;
- Аваси – 133,81 л;
- СПБМ - 138,4 л.

Кочопроизводство – Кочопроизводството в СНЦ “НАРМОБ“ е дейност, която се провежда в обособеният нуклеус и контролираната част на популацията на породите СПБМ, АСАФ, Аваси и Източнофрезийска. В нуклеусовите стада се произвеждат кочове за собствено възпроизводство и такива предназначени да заплождат овце в контролираната част на популацията. В стадата от Контролираната част на популацията се произвеждат кочове само за собствено възпроизводство.

С цел максимално използване на селекционния потенциал на цялата популация, предвиждаме изграждането на „сборен нуклеус“, като разширим елитната част с овце от репродуктивните стада имащи високи стойности за признаците млечност и плодовитост. Тези овце ще се заплождат с изпитани елитни кочове, което ще доведе до повишаване интензивността на селекцията и нейната ефективност при производството на качествени мъжки агнета за разплод.

През отчетният период в Депото за изпитване на кочове по собствена продуктивност, собственост на НАРМОБ в гр. Павликени, бяха заредени 211 броя кочлета. Съгласно правилата за работа в депото, те бяха изтеглени при постъпването им, и групирани съобразно порода, възраст и живо тегло с цел създаване на максимално благоприятни условия на хранене и отглеждането им.

3.Водене на развъдна и зоотехническа документация

Всички контролирани овце от породите СПБМ, АСАФ, Аваси са заведени в Развъдните книги на НАРМОБ, а мъжките разплодни животни в Развъдните книги за кочове на всяка ферма.

В регистъра за осеменяване и агнене са отбелязани в случният план, датата на агнене, пола на приплода, както и бащата. В него се отбелязва и живото тегло на отбитото агне, както и предназначението на новороденото - за разплод или стоково.

В индивидуалните картони се вписват всички данни от индивидуалният контрол на продуктивните показатели на самото животно и неговите родители, като и самото родословно дърво на животното.

IV. Информационно обслужване и други дейности

1. През отчетния период бяха проведени множество срещи с фермерите, членове на Асоциацията, на които бяха дискутирани проблеми по извършване на контролната дейност на продуктивните качества на овцете, както и разясняване на изискванията по кандидатстване за субсидии пред ДФ „Земеделие”.

2. През отчетния период НАРМОБ насочи усилията си за повишаване качеството на развъдната дейност с породите СПБМ, Асаф и Аваси. След получаване на лиценз за извършване на развъдна дейност с породата Аваси през 2019 г., специалистите на НАРМОБ започнаха развъдно – подобрителни дейности в стадата с животни от тази порода, съгласно одобрената развъдна програма.

3. За производството на мъжки разплодни животни с по-голям генетичен потенциал и доказана препотентност, НАРМОБ има създадено Депо за изпитване на кочове в гр. Павликени. През отчетния период продължава преустройство на базата за отглеждане, преценка по потомство и оценка на развъдната стойност на кочовете от трите породи, за които НАРМОБ притежава лиценз за развъдна дейност. В депото бяха заредени елитни мъжки агнета, които престояха 210 дена. През този период беше проследен и преценен техният интензитет на растеж въз основа на който след изтичане на срока бяха бонитирани, класирани и разпределени за доотглеждане във фермите на членове на НАРМОБ. Предвижда се в бъдеще в преценката да бъдат включени само мъжки разплодници с налични алели за висока млечна продуктивност, доказани чрез генетичен маркер. Това е иновативна дейност, която ще се извърши за първи път в българското овцевъдство.

V. Участие в Европейски и Национални програми

1. През 2022 година Асоциацията участва в развъдна Схема за държавна помощ за създаване и поддържане на родословна книга и за определяне продуктивността и генетичните качества на животните.

2. Асоциацията участва и по Схема за държавна помощ за участия в изложения, за организиране и провеждане на Национален Събор на овцевъдите в България. Той се провежда в местността около Петропавловския манастир в близост до село Арбанаси, област Велико Търново.

VI. Финансов отчет за дейността

През 2022 година сдружение „НАРМОБ“ е получило приходи, както следва:

- от държавни помощи – по Схема за създаване и поддържане на родословна книга и за определяне продуктивността и генетичните качества на животните и по Държавна помощ за участие в изложение „10-ти Национален събор на овцевъдите в България“,
- от селекционни услуги – самоучастието на фермерите по Схема за създаване и поддържане на родословна книга и за определяне продуктивността и генетичните качества на животните ,
- от членски внос за 2022 година.

Разходите, които е направило сдружението през 2022 година основно са свързани с организиране, подпомагане и осъществяване на основната дейност на сдружението, а именно: за закупуване на животни и техника, за заплащане на възнаграждения и осигуровки на персонала, за фураж, татуировъчни материали и ветеринарни услуги. За горива, наеми, консумативи и други материали. Извършило е разходи за външни услуги, като телекомуникации, куриерски услуги, транспортни услуги, консултантски услуги, адвокатски и нотариални услуги и други подобни.

За направените разходи за гориво и смазочни материали НАРМОБ обяви обществена поръчка. Същата беше реализирана от „Петрол“ АД.

Резултата от основната дейност на сдружението е обявен при годишното счетоводно приключване в НСИ с Вх.№ 17094681/13.06.2023 г..

През 2022 година сдружението **не е извършвало** стопанска дейност.

Председател на УС на СНЦ „НАРМОБ“ :

/Симеон Караколев/